

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
Nr. 1781 din 25.11.2008

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
634/26.11.2008

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București 40, România
Telefon: (+40-21) 313 25 31 Fax: (+40-21) 312 54 80
Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

583
24.11.2008

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ
1 2 7 6 2 , 2 4 -11- 2008
Nr. /

Dosarul nr.2179D/2008

29. 11. 08.
de dec. Legislativ,
J. Iulian

DOMNULUI ILIE SÂRBU
PREȘEDINTELE SENATULUI

În temeiul art.31 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.1221 din 12 noiembrie 2008, definitivă și obligatorie, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și a constatat că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008 sunt neconstituționale.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE
Ioan Iulian
Prof. univ. dr. Ioan Iulian

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr.2179D/2008

DECIZIA nr.1221
din 12 noiembrie 2008

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor
Ordonanței de urgență a Guvernului nr.136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru
salarizarea personalului din învățământ în anul 2008

Ioan Vida	- președinte
Nicolae Cochinescu	- judecător
Aspazia Cojocaru	- judecător
Acsinte Gaspar	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Ion Predescu	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Augustin Zegrean	- judecător
Ion Tiucă	- procuror
Doina Suliman	- magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului.

Dezbaterile au avut loc în Ședința publică din data de 11 noiembrie 2008 și au fost consemnate în încheierea din aceea dată când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea la 12 noiembrie 2008.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin adresa nr.9091 din 3 noiembrie 2008, trimisă Curții Constituționale în temeiul prevederilor art.146 lit.d) teza finală din Constituție, **Avocatul Poporului a ridicat direct excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008.**

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că actul normativ menționat nu este conform cu prevederile constituționale ale art.1 alin.(4) și (5), art.20 alin.(1), art.41 alin.(4), art.61 alin.(1), art.102 alin.(1), art.111 alin.(1) și art.115 alin.(6), și ale unor dispoziții din pacte și tratate la care România este parte, precum art.23 alin.(3) din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.7 lit.a) din Pactul internațional din 16 decembrie 1966 cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Partea I pct.4 și Partea II art.4 din Carta socială europeană revizuită, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, art.2 pct.1 și art.11 pct.2 din Convenția nr.95/1949 privind protecția salariului, Convenția nr.100/1951 privind egalitatea de remunerare a mâinii de lucru masculine și a mâinii de lucru feminine, pentru o muncă de valoare egală, și art.2 pct.1 din Convenția nr.131/1970 privind Fixarea salariilor minime, în special în ce privește țările în curs de dezvoltare.

În acest sens, arată că prin emiterea Ordonanței de urgență nr.136/2008, Guvernul încearcă să se situeze „într-o poziție opusă și conflictuală cu Parlamentul” care, în cadrul celor trei puteri, „are o poziție primordială”, îndeplinind funcția legislativă și gestionând procesul decizional. Funcția executivă realizată de Guvern este în mod evident subordonată și controlată de Parlament, rolul acestuia fiind acela de „a executa legile”, iar „nu de a obstrucționa aplicarea lor.” În aceste condiții, ordonanța criticată „se prezintă ca un refuz explicit al Guvernului de a aplica și executa legea votată de către Parlament și promulgată de Președintele României. Prin aceasta se încalcă comportamentul constituțional loial, comportament care rezultă din principiul separației și echilibrului puterilor.”

În continuare, autorul excepției susține că Ordonanța de urgență nr.136/2008 înfrânge prevederile constituționale privind delegarea legislativă. Acest procedeu constituțional este utilizat de Guvern „în emiterea de norme cu putere de lege în situațiile în care Parlamentul este în imposibilitatea de a-și îndeplini funcția legislativă”; în nici un caz, „nu implică dreptul executivului de a se opune legislativului, de a-l contracara, intrând astfel într-un conflict constituțional.”

În fine, Avocatul Poporului apreciază că alin.(6) al art.115 din Constituție se opune actului normativ criticat, deoarece ordonanța de urgență nu poate afecta drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de aceasta. Astfel, consideră că dreptul la salariu este un drept fundamental, fapt care rezultă din prevederile constituționale ale art.41 alin.(4) și din cele ale pactelor și convențiilor mai sus enumerate.

În conformitate cu dispozițiile art.33 din Legea nr.47/1992, sesizarea a fost transmisă președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președintele Camerei Deputaților consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că pentru ca un act normativ să poată fi considerat neconstituțional, este necesar ca dispozițiile sale să înfrângă prevederi ale Constituției, or textele invocate de Avocatul Poporului reprezintă enunțuri de principiu prin care se reglementează într-o manieră generală raporturi instituționale între Parlament și Guvern. De asemenea, precizează că „orice Constituție ocrotește drepturi existente și nu drepturi viitoare.”

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază critica formulată de Avocatul Poporului ca fiind inadmisibilă, deoarece motivarea se axează pe situația de fapt, pe chestiuni de oportunitate în colaborarea dintre puteri și interpretări excesive ale autorului, sub multe aspecte indicându-se doar textul constituțional, fără o argumentație solidă.

Guvernul a trimis adresa nr.5/6046/C.P.T. din 11 noiembrie 2008, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.12224 din 11 noiembrie 2008, prin care informează că, în ședința din 10 noiembrie 2008, a fost adoptată Ordonanța

de urgență nr.151/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, ordonanță publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.759 din 11 noiembrie 2008. Prin dispozițiile acestei ordonanțe a fost abrogată Ordonanța de urgență a Guvernului nr.136/2008, astfel că excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului a rămas fără obiect.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere al președintelui Camerei Deputaților și al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, adresele depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) teza finală din Constituție și celor ale art.1 alin.(1), art.2, art.3, art.10 și art.29-33 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile **Ordonanței de urgență a Guvernului nr.136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.739 din 31 octombrie 2008.

Avocatul Poporului susține că dispozițiile acestei ordonanțe înfrâng prevederile constituționale ale art.1 alin.(4) și (5) – Statul român, art.20 alin.(1) – Tratatul internațional privind drepturile omului, art.41 alin.(4) – Munca și protecția socială a muncii, art.61 alin.(1) – Rolul și structura Parlamentului, art.102 alin.(1) – Rolul și structura Guvernului, art.111 alin.(1) – Informarea Parlamentului și art.115 alin.(6) – Delegarea legislativă, precum și dispoziții din pacte și tratate la care România este parte, precum art.23 alin.(3) din Declarația Universală a Drepturilor

Omului, art.7 lit.a) din Pactul internațional din 16 decembrie 1966 cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, ratificat prin Decretul nr.212 din 31 octombrie 1974, publicat în Buletinul Oficial nr.146 din 20 noiembrie 1974, Partea I pct.4 și Partea II art.4 din Carta socială europeană revizuită, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr.74 din 3 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.193 din 4 mai 1999, art.2 pct.1 și art.11 pct.2 din Convenția nr.95/1949 privind protecția salariului, ratificată prin Decretul nr.284/1973, publicat în Buletinul Oficial nr.81 din 6 iunie 1973, Convenția nr.100/1951 privind egalitatea de remunerare a mâinii de lucru masculine și a mâinii de lucru feminine, pentru o muncă de valoare egală, ratificată prin Decretul nr.213/1957, publicat în Buletinul Oficial nr.4 din 18 ianuarie 1958 și art.2 pct.1 din Convenția nr.131/1970 privind Fixarea salariilor minime, în special în ce privește țările în curs de dezvoltare, ratificată prin Decretul nr.83/1975, publicat în Buletinul Oficial nr.86 din 2 august 1975.

Analizând sesizarea, Curtea Constituțională urmează să admită excepția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului, în sensul și pentru motivele ce se vor arăta în continuare.

Astfel, Curtea observă că art.1 alin(4) din Constituție a instituit principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale, ceea ce presupune, pe de o parte, că nici una dintre cele trei puteri nu poate interveni în activitatea celorlalte puteri, iar pe de altă parte, presupune controlul prevăzut de lege asupra actelor emise de fiecare putere în parte.

Curtea reține că relația dintre puterea legislativă și cea executivă, se exprimă prin competența conferită Guvernului de a adopta ordonanțe de urgență în condițiile stabilite de art.115 alin.(4) din Constituție. Astfel, ordonanța de urgență, ca act normativ ce permite Guvernului, sub controlul Parlamentului, să facă față unei situații extraordinare, se justifică prin necesitatea și urgența reglementării acestei situații care, datorită circumstanțelor sale, impune adoptarea de soluții imediate în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public.

Or, adoptarea de către Guvern a Ordonanței de urgență nr.136/2008 nu a fost motivată de necesitatea reglementării într-un domeniu în care legiuitorul primar nu a intervenit, ci, dimpotrivă, de contracararea unei măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării personalului din învățământ adoptată de Parlament. Așa fiind, în condițiile în care, legiuitorul primar a stabilit, deja, prin Legea nr.221/2008 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.730 din 28 octombrie 2008, condițiile și criteriile de acordare a acestor creșteri salariale, Guvernul, prin intervenția sa ulterioară, intră în conflict cu prevederile art.61 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora *“Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului roman și unica autoritate legiuitoare a țării.”*

În continuare, Curtea constată că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.136/2008 înfrâng și prevederile art.115 alin.(6) din Constituție, deoarece afectează drepturi fundamentale, precum dreptul la muncă și la protecția socială a muncii și dreptul la un nivel de trai decent, așa cum sunt consfințite în prevederile constituționale ale art.41 și art.47 alin.(1). Prin conținutul lor, acestea sunt drepturi complexe care includ și dreptul la salariu și dreptul la condiții rezonabile de viață, care să asigure un trai civilizată și decent cetățenilor.

Întrucât ordonanța de urgență dedusă controlului nu satisface exigențele constituționale ale art.61 alin.(1) și art.115 alin.(6), Curtea constată că aceasta este viciată de neconstituționalitate.

Având în vedere argumentele expuse, Curtea reține că nerespectarea acestor norme constituționale, atrage și înfrângerea prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5), potrivit cărora *„În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”*

În fine, Curtea constată că, neconstituționalitatea reținută în condițiile arătate mai sus lovește actul normativ în ansamblul său, astfel că abrogarea dispozițiilor art.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.136/2008 prin cele

ale art.III din Ordonanța de urgență nr.151/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, ulterior sesizării instanței constituționale, nu mai are nici o relevanță pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.32-33 din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și constată că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008 sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Pronunțată în ședința publică din data de 12 noiembrie 2008.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,
Ioan Bărbulescu
Prof. univ. dr. Ioan Bărbulescu

MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF,
Doina Suliman
Doina Suliman